

Miltä sinun Helsingisi kuulostaa? -asukaskyselyn tulokset

Anne Leppänen
Ympäristönsuojeluyksikkö
2017

Sisältö

Tiivistelmä	2
1. Kyselyn toteutus ja aineisto	3
2. Melun häiritsevyys.....	3
2.1. Melun häiritsevyys kotona päivisin	3
2.2. Nukkumista häiritsevä melu	5
3. Asuinalueen ääniympäristö ja siihen suhtautuminen.....	6
4. Ulkoilmatapahtumien ja rakennushankkeiden melun häiritsevyys.....	8
4.1. Ulkoilmatapahtumista aiheutuvan melun kokeminen kotona	8
4.2. Rakennushankkeista aiheutuvan melun kokeminen kotona	9
5. Kaupungin ääniympäristöön vaikuttaminen	10
5.1. Vastaajien omat mahdollisuudet melun vähentämiseksi.....	10
5.2. Vastaajien avoimet kommentit kaupungin ääniympäristön parantamiseen liittyen.....	12
6. Lopuksi	13
LIITE 1. Prosentuaaliset osuudet melun häiritsevyydestä päivällä ja nukkuessa melulähteittäin	
LIITE 2. Sanapilvet vastaajien mainitsemista miellyttävistä ja ärsyttävistä kaupunkiäänistä	
LIITE 3. Kyselylomake	

Tiivistelmä

Helsingissä toteutettiin alkukesästä 2017 asukaskysely melun kokemisesta ja häiritsevyydestä. Tulosten mukaan autoliikenteen aiheuttama melu koetaan yleisimmin äärimmäisen häiritsevänä. Vastaajista 7 % kokee autoliikenteen melun äärimmäisen häiritsevänä. Lähes yhtä usein äärimmäisen häiritsevänä koetaan rakennustyömaiden aiheuttama melu (6 %). Kunnossapito- ja jakeluliikenteen aiheuttamaa melua ei koettu äärimmäisen häiritseväksi niin usein kuin autoliikenteen tai rakennustyömaiden aiheuttamaa melua. Sen sijaan lähes kolmannes vastaajista koki sen päiväaikaan jossain määrin häiritseväksi. Osuus on huomattavasti suurempi muihin melulähteisiin verrattuna.

Pääsääntöisesti melulähteet häiritsevät nukkumista vähemmän kuin mitä ne häiritsevät päivällä. Huomionarvoista kuitenkin on, että kunnossapito- ja jakeluliikenteen melu koetaan lähestulkoon yhtä usein häiritsevänä sekä päivällä että nukkuessa. Nukkumista häiritsee myös autoliikenteen aiheuttama ja lähinaapurista kantautuva melu.

Autoliikenteen melu häiritsee yleisimmin vastaajia, joille asuinalueen ääniympäristöllä olisi ollut vaikutusta, jos he olisivat voineet valita. He myös pitävät asuntonsa ikkunoita melun takia kiinni muita useammin.

Kyselyyn vastasi yhteensä 849 kaupunkilaista.

1. Kyselyn toteutus ja aineisto

Helsingin kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelman 2018-2022 lähtökohtana on kesällä 2017 valmistunut liikennemeluselvytyks. Toimintasuunnitelman valmistelussa halutaan hyödyntää asukkaiden kokemuksia ja näkemyksiä aiempaa vahvemmin. Meluselvityksen täydentämiseksi toteutettiin keväällä 2017 asukaskysely melun kokemisesta ja häiritsevyydestä. Meluntorjuntaa suunniteltaessa asukaskyselyn ja liikennemeluselvityksen tuloksia tarkastellaan yhdessä, jolloin saadaan kokonaisvaltaisempi käsitys melun häiritsevyydestä.

Kyselyyn oli mahdollista vastata 4.5.-12.6. ja sitä mainostettiin eri viestintäkanavissa useasti kyseisenä aikana. Kysely toteutettiin verkkokyselynä, mutta siihen oli mahdollista vasta myös paperisena kahdeksassa kirjastossa sekä Virka-Galleriassa. Kyselyyn saatiin 849 vastausta. Kaikki vastaajat eivät vastanneet aivan kaikkiin kysymyksiin. Kysely oli toteutettu sekä suomeksi että ruotsiksi. Yhteystiedot jättämällä oli mahdollista liittyä meluntorjunnan suunnittelun uutiskirjeen tilaajaksi. Uutiskirjeessä kerrotaan suunnittelun etenemisestä, asukastapahtumista ja vaikutusmahdollisuuksista. Uutiskirjeen tilasi 614 henkilöä.

Tuloksia tarkasteltaessa tulee huomata, että koska saatujen vastausten määrä on verrattain pieni eikä aineistoa kerätty satunnaisotannalla, ei tuloksia voi yleistää koskemaan kaikkia helsinkiläisiä. Vastaajakuntaan on oletettavasti valikoitunut aihepiiristä kiinnostuneita ihmisiä. Kyselytutkimuksissa kysymysten muotoilulla ja termien määrittelyllä voi olla merkitystä saatuihin vastauksiin. Kysely esitetään liitteessä 3.

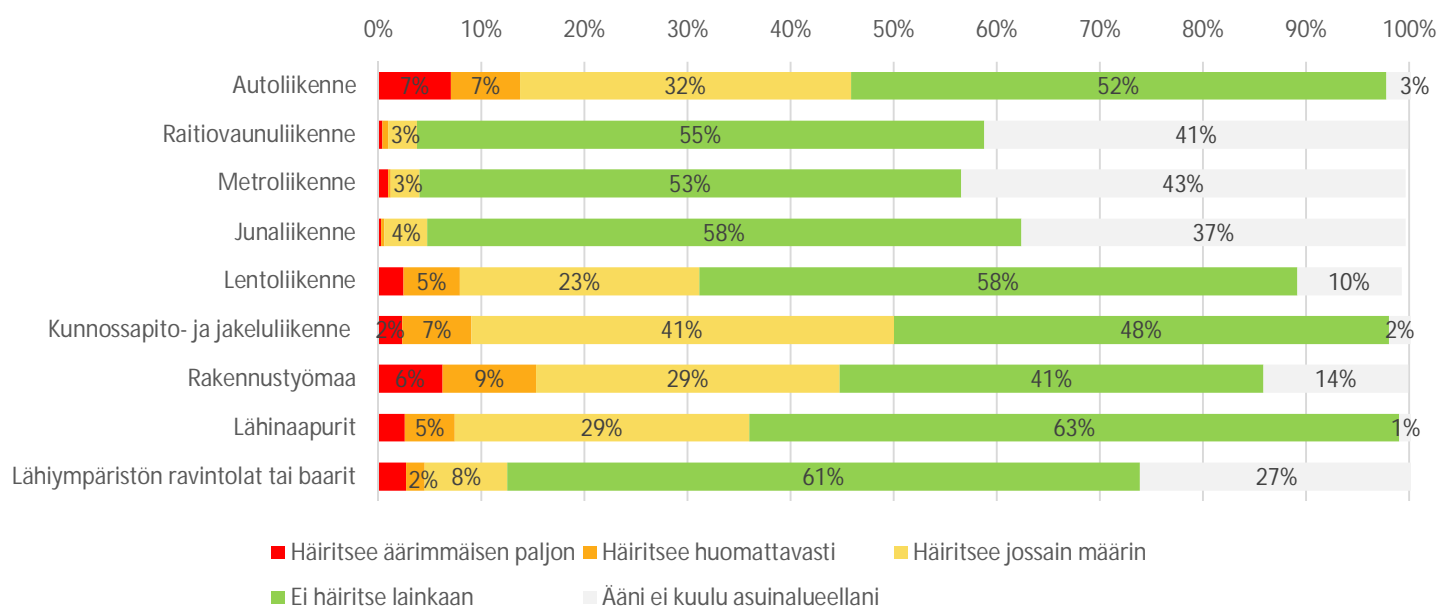
2. Melun häiritsevyys

2.1. Melun häiritsevyys kotona päivisin

Vastaajia pyydettiin arvioimaan kuinka paljon eri melunlähteet häiritsevät häntä päiväaikaan kotona sisällä ikkunoiden ollessa kiinni. Vastaaja arvioi häiritsevyyden kunkin melulähteen osalta asteikolla *ei häiritse lainkaan – häiritsee äärimmäisen paljon*. Viides vaihtoehto oli *ääni ei kuulu asuinalueellaan*. Melulähteitä ei siis asetettu järjestykseen häiritsevyyden mukaan vaan kutakin arvioitiin yksittäin. Vastausprosentit esitetään liitteessä 1.

Kyselyn perustella lähes kaikki vastaajat ilmoittivat kuulevansa autoliikenteen äänet asuinalueellaan. Autoliikenne sisältää myös linja-autoliikenteen ja raskaan liikenteen. Lähinaapurien ja kunnossapito- ja jakeluliikenteen ääniltä pystyi välttymään vielä harvempi. Kunnossapitoliikenteellä tarkoitettiin mm. jäte- ja lumikuljetuksia sekä aurauksia ja jakeluliikenteellä mm. postin- ja tavarankuljetusliikennettä. Suuri osa vastaajista kertoi, että heidän asuinalueelleen kuuluu myös lentoliikenteen ja rakennustyömaiden ääniä. Sen sijaan raideliikenteen (sisältäen metro-, juna- ja raitiovaunuliikenteen) äänet kuuluvat rajatummalla alueella eikä huomattava osa vastaajista kuule niitä asuinalueellaan. (liite 1. ja kuva 1).

Eri melulähteiden aiheuttaman melun kokeminen kotona päivällä, %

Kuva 1. Vastaajien osuudet kysyttäessä eri melulähteiden aiheuttaman melun kokemista kotona sisätiloissa päivällä. Vastaajista puolet kokee kunnossapito- ja jakeluliikenteen aiheuttaman melun vähintään jossain määrin häiritseväksi. Kuitenkin autoliikenteestä ja rakennustyömaista aiheutuva melu koetaan äärimmäisen häiritseväksi useammin kuin muiden melulähteiden.

Autoliikenne häiritsee *äärimmäisen paljon* 7 % vastaajista. Seuraavaksi yleisimmin äärimmäisen häiritseväksi koetaan rakennustyömaat (6 %). *Huomattavasti häiritsevinä* melulähteinä mainitaan yleisimmin rakennustyömaat. Rakennustyömaamelu häiritsee huomattavasti 9 % vastaajista ja autoliikenteen aiheuttama melu 7 % vastaajista. Muut melulähteet häiritsevät vastaajia selvästi vähemmän. Esimerkiksi raideliikenne häiritsee huomattavasti tai äärimmäisen paljon vain 2 % vastaajista.

Huomioitavaa on, että kunnossapito- ja jakeluliikenteen melu puolestaan häiritsee vähintään *jossain määrin* 50 % vastaajista. Autoliikenteen aiheuttama melu häiritsee vähintään jossain määrin 46 % vastaajista ja rakennustyömaiden melu 44 % vastaajista. Kunnossapito- ja jakeluliikenteen melu häiritsee siis jossain määrin suurempaa osaa vastaajista, mutta autoliikenteen aiheuttama melu koetaan useammin äärimmäisen häiritseväksi. Muiden melulähteiden kohdalla niiden vastaajien osuus, joita melu ei häiritse, on huomattavasti suurempi kuin niiden, joita melu häiritsee vähintään jossain määrin. (liite 1., kuva 1.).

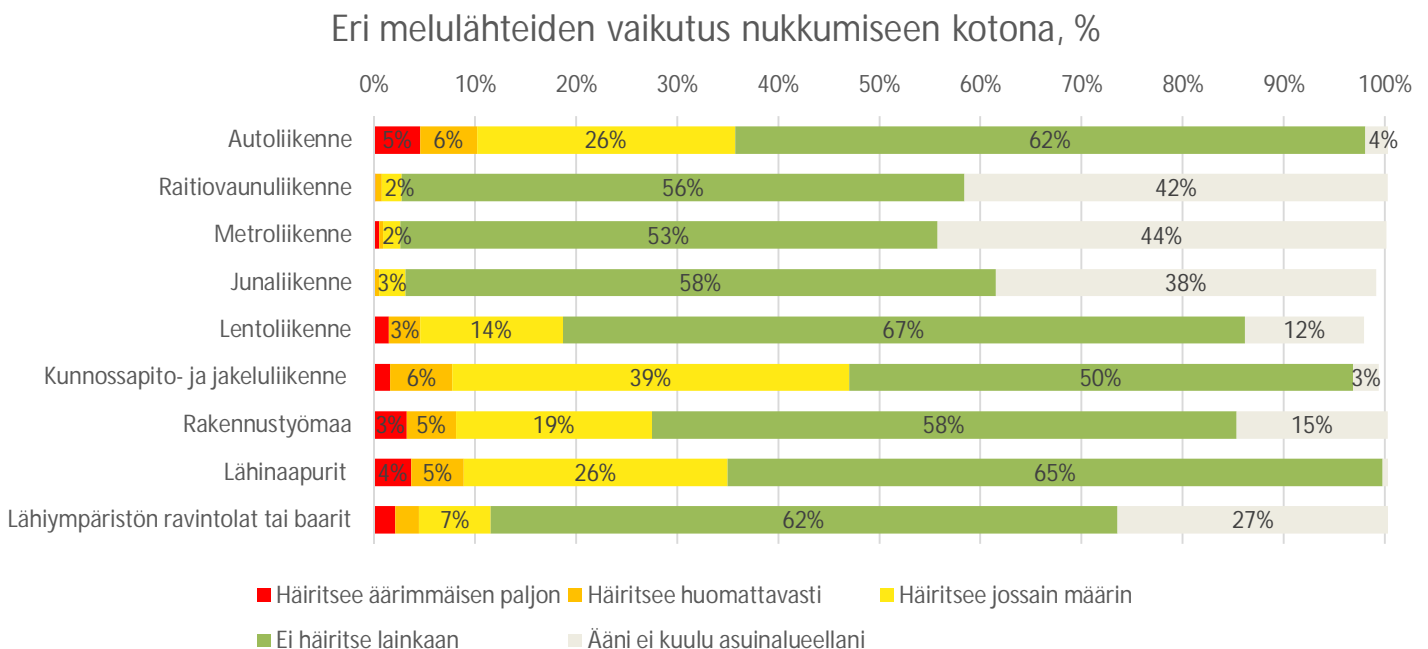
Vastaajista noin 40 % ilmoitti, ettei heidän asuinalueellaan kuulu raideliikenteen ääniä. Luultavasti tästä syystä raideliikenteen häiritseväksi kokevien vastaajien osuus on pieni muihin melulähteisiin verrattuna. Lähes kaikki kuulevat lähinaapurista kantautuvan äänen (esim. puhe ja musiikki), mutta yli 63 % ei koe sitä lainkaan häiritsevänä. Toisaalta lähes kolmannes kokee sen jossain määrin häiritsevänä.

2.2. Nukkumista häiritsevä melu

Kyselyllä selvitettiin, kuinka paljon eri melulähteet häiritsevät nukkumista kotona. Vastausasteikko oli sama kuin päiväaikaisesta melun häiritsevyydestä kysyttäessä. Vastausprosentit esitetään liitteessä 1.

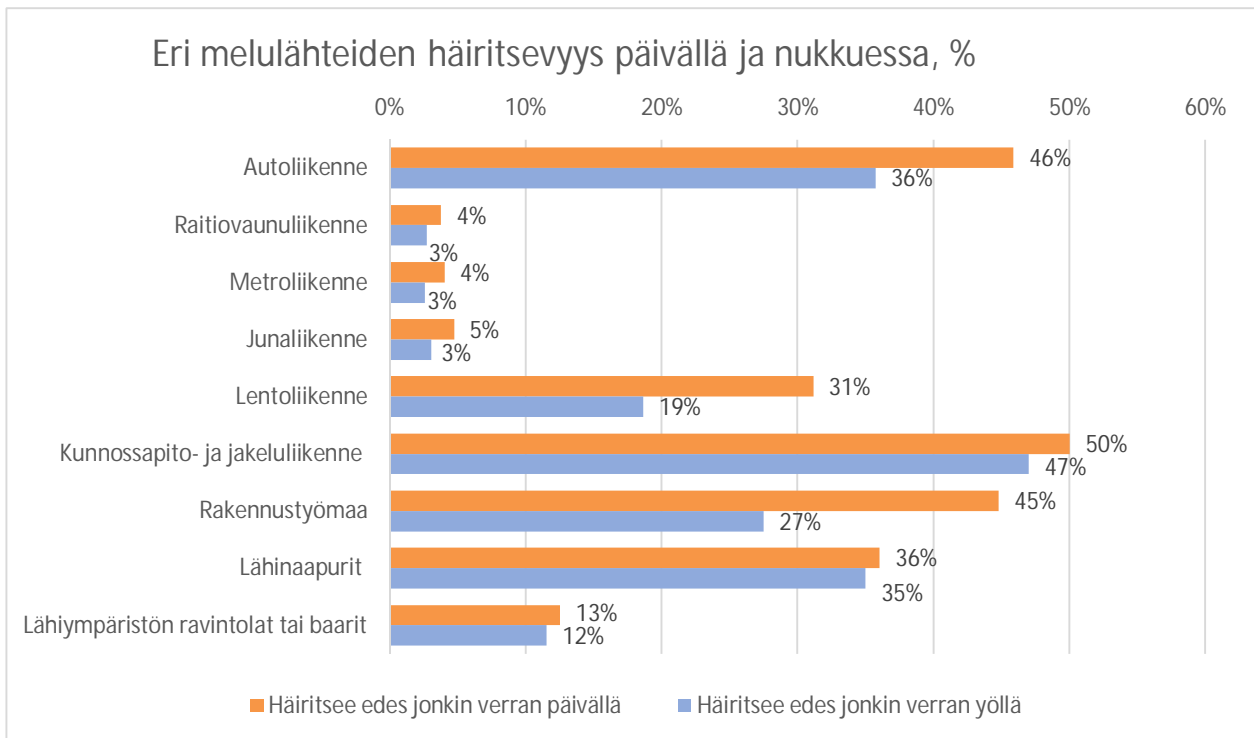
Viisi prosenttia vastaajista kokee autoliikenteen häiritsevän nukkumista äärimmäisen paljon. Kunnossapito- ja jakeluliikenteen melu häiritsee jossain määrin jopa 39 % vastaajan unta. Autoliikenteen ja lähinaapurien äänet häiritsevät jossain määrin puolestaan 26 % vastaajan nukkumista.

Tulosten mukaan kunnossapito- ja jakeluliikenteen melu häiritsee nukkumista lukumäärällisesti eniten. Autoliikenteen melun koetaan kuitenkin häiritsevän nukkumista äärimmäisen paljon kunnossapito- ja jakeluliikenteen melua useammin. (liite 1., kuva 2.).

Kuva 2. Eri melulähteiden nukkumista häiritsevä vaikutus. Kunnossapito- ja jakeluliikenteen melu häiritsee nukkumista lukumäärällisesti eniten, mutta autoliikenteen melun koetaan häiritsevän äärimmäisen paljon nukkumista useammin kuin kunnossapito- ja jakeluliikenteen melun.

Vastausten perusteella melu häiritsee nukkumista hieman vähemmän kuin mitä se häiritsee päiväaikaan. Autoliikenteen, lentoliikenteen ja rakennustyömaiden aiheuttaman melun osalta päiväaikaan häiritsevyyks on suurempaa kuin nukkuessa. Sen sijaan kunnossapito- ja jakeluliikenteen melu koetaan lähestulkoon yhtä usein vähintään jossain määrin häiritseväksi sekä päivällä että nukkuessa. Osuuksiin on laskettu mukaan kaikki vastaukset, joiden mukaan melulähde häiritsee jonkin verran, huomattavasti tai äärimmäisen paljon päivällä ja nukkuessa. (Kuva 3.).

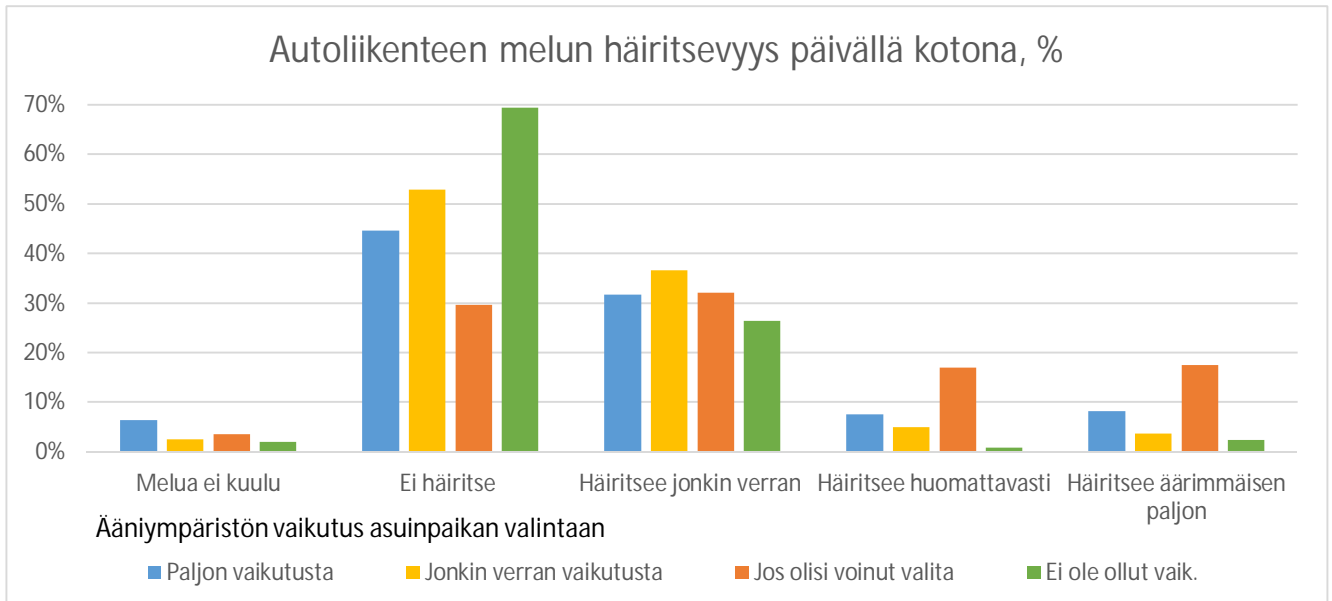
Kuva 3. Vastaajien osuus kysyttäessä kuinka paljon eri melulähteet häiritsevät päivällä kotona sisällä ollessa ja kuinka paljon ne häiritsevät nukkumista. Osuuksiin on laskettu mukaan kaikki vastaukset, joiden mukaan melulähde häiritsee jonkin verran, huomattavasti tai äärimmäisen paljon päivällä ja nukkuma-aikaan.

3. Asuinalueen ääniympäristö ja siihen suhtautuminen

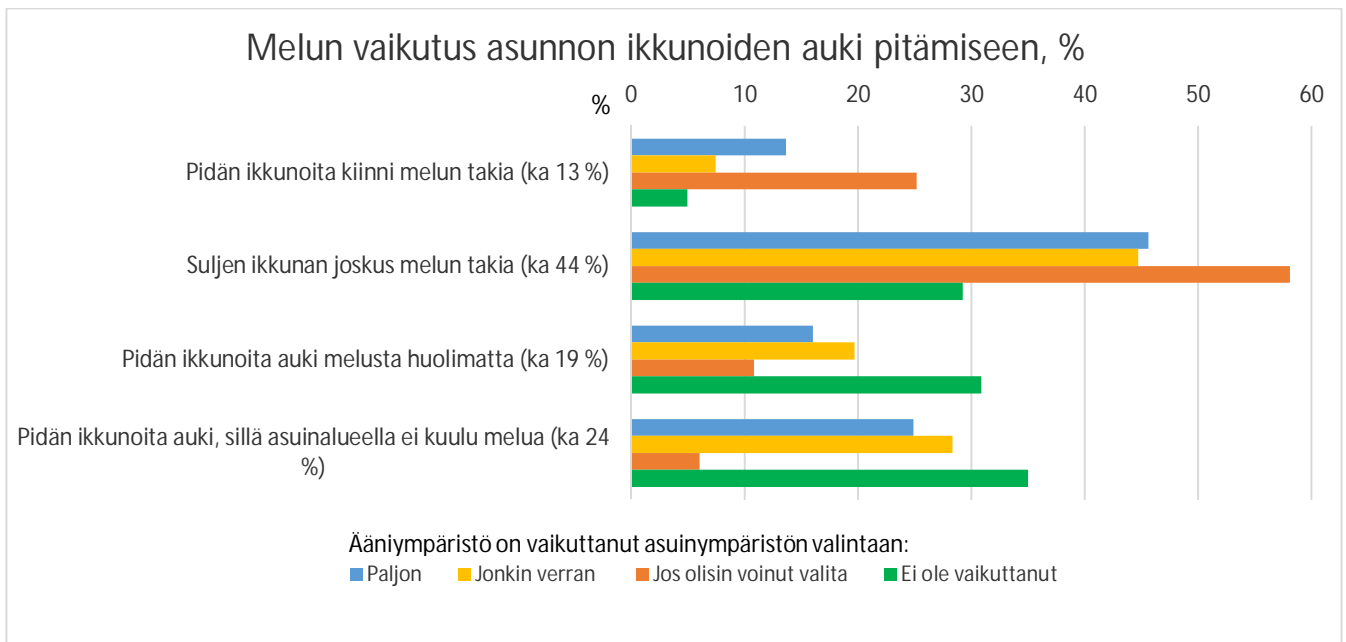
Vastaajista 21 % ilmoittaa, että ääniympäristö on vaikuttanut paljon asuinpaikan valintaan. Noin kolmanneksen asuinpaikan valintaan se on vaikuttanut jonkin verran. Viidennes vastaajista kokee, että asuinalueen ääniympäristöllä olisi ollut vaikutusta, jos olisi voinut valita. Vastaajista 29 % asuinpaikan valintaan melutilanne ei ole vaikuttanut lainkaan.

Melu häiritsee keskimäärin hieman useammin vastaajia, joille asuinalueen ääniympäristöllä olisi ollut vaikutusta, jos he olisivat voineet valita. Erityisesti tämä näkyy autoliikenteen melun häiritsevyyden kokemisessa (kuva 5). Muiden melulähteiden osalta erot olivat selkeästi pienempiä, eikä niistä voi vetää johtopäätöksiä. Vastaajat, joille asuinalueen ääniympäristöllä olisi ollut vaikutusta, jos he olisivat voineet valita, pitävät ikkunoita useammin melun takia kiinni kuin muut. Heistä selvä enemmistö, 58 % joutuu joskus sulkemaan ikkunan melun takia ja neljännes ei pidä ikkunaa auki melun takia ollenkaan. (Kuva 4.)

Sen sijaan melu häiritsee harvemmin vastaajia, joiden asuinpaikan valintaan ääniympäristöllä ei ole ollut vaikutusta. He pitävät ikkunoita auki muita enemmän (kuvat 4. ja 5.)

Kuva 4. Autoliikenteen aiheuttaman melun häiritsevyys kotona päivällä sisällä ollessa tarkasteltuna tuloksia sen mukaan kuinka paljon asuinpaikan ääniympäristö on vaikuttanut asuinpaikan valintaan. He, joilla asuinpaikan ääniympäristöllä ei ole ollut vaikutusta asuinpaikan valintaan, vastasivat useimmin, että autoliikenteen melu ei häiritse kotona oleskellessa.

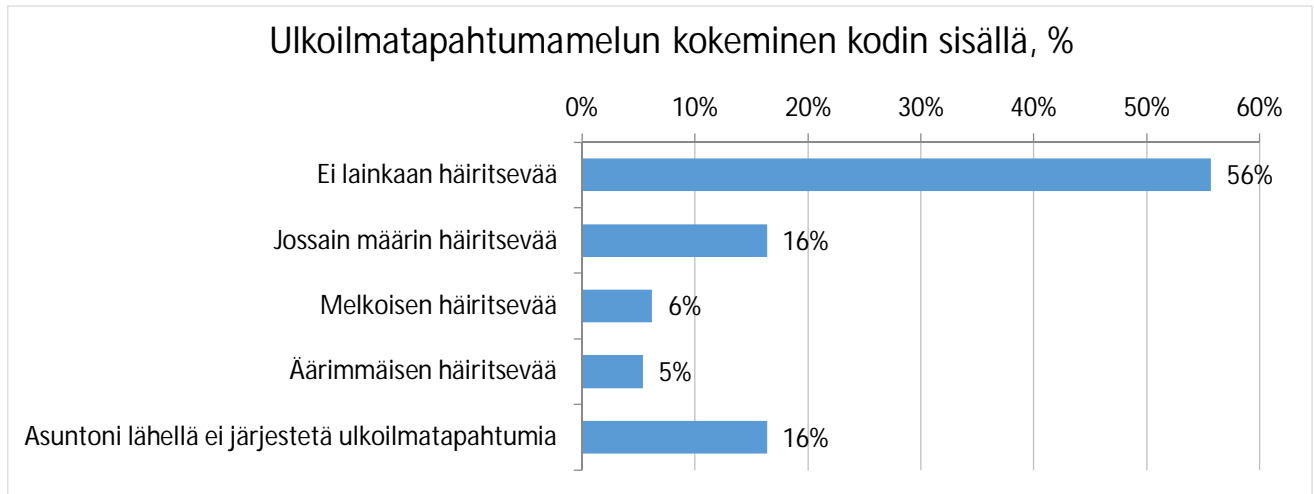

Kuva 5. Vastaajien osuuden kysymykseen "Onko melu asuinympäristössänne vaikuttanut siihen kuinka paljon yleensä pidät ikkunoita auki?" Tuloksia on tarkasteltu jakamalla vastaajat luokkiin sen mukaan, kuinka paljon ääniympäristöllä on ollut vaikutusta vastaajan asuinpaikan valintaan. Suluissa on ilmoitettu kaikkien vastaajien keskiarvo vastausvaihtoehdoittain. Eniten ikkunoita pitävät melun takia kiinni ne vastaajat, jotka kokevat, etteivät ole voineet ottaa melutilannetta huomioon asuinpaikkaansa valitessaan.

4. Ulkoilmatapahtumien ja rakennushankkeiden melun häiritsevyys

4.1. Ulkoilmatapahtumista aiheutuvan melun kokeminen kotona

Vastaajista reilu puolet ilmoitti, että ulkoilmatapahtumien melu ei häiritse heitä kotona ollessaan (kuva 9). Lisäksi 16 % ilmoitti, ettei kodin lähellä järjestetä ulkoilmatapahtumia. Ulkoilmatapahtumista kantautuva melu häiritsee vähintään jossain määrin 27 % vastaajista. Äärimmäisen häiritsevänä sen kokee 5 % vastaajista.

Kuva 9. Vastaajien osuudet kysymykseen " Kuinka häiritsevänä olet kokenut asuntoosi sisään kuuluvan ulkoilmatapahtumista kantautuvan äänen vuosien 2016-2017 aikana?"

Avoimia vastauksia ulkoilmatapahtumiin liittyen annettiin yhteensä noin 200 kappaletta. Noin puolessa kommentaiteista puolustettiin tapahtumia ja niiden nähtiin elävöittävän kaupunkia. Osa vastaajista toivoi, ettei ulkoilmatapahtumia rajoiteta liikaa mahdollisen melun takia. Tapahtumista aiheutuva haitta koetaan lyhytaikaiseksi ja niistä saatu ilo suureksi.

Noin puolet ulkoilmatapahtumia kommentoineista vastaajista koki, että tapahtumamelu on häiritsevää ja aiheuttaa viihtyvyys- ja terveyshaittoja. Melu kuuluu ajoittain yöaikaan, jolloin se häiritsee nukkumista. Tapahtumien meluhaitan todettiin aiheuttavan kaupungin asukkaille stressiä, unettomuutta ja terveysongelmia. Osa vastaajista ilmoitti joutuvansa lähtemään pois kotoa lähellä järjestettävän, kovaäänisen tapahtuman takia. Ulkoilmatapahtumien muut lieveilmiöt voivat ärsyttää lähistöllä asuvia ihmisiä, jolloin he kokevat tapahtumamelunkin häiritsevämpänä. Tämä ilmeni myös avoimissa vastauksissa, joiden mukaan tapahtumakävijöiden välinpitämätön käytös aiheutti mielipahaa.

Avoimien vastausten perusteella kaupunkilaiset toivovat parempaa ja laajempaa tiedotusta tulevista äänekkäistä tapahtumista, jotta meluhaittoihin voidaan varautua. On tärkeää tietää, milloin ja kuinka kauan kovaa ääntä on tiedossa. Suurin osa kielteisistä avoimista vastauksista koski myöhäisiä päättymisaikoja ja liian suurien äänen voimakkuuksien. Tapahtumien kestoajaa toivotaan rajoitettavan. Toiveet päättymisaikoista vaihtelivat kello 22-24 välillä. Yleisimmin mainittu toivottu päättymisaika oli kello 23.

Ongelmallisimmiksi koetaan erityisesti pienitaajuiset bassoäänet. Häiritsevää pienitaajuisia melua kerrottiin aiheutuvan veden äärellä sijaitsevista tapahtumapaikoista, erityisesti Kyläsaaresta ja Suvilahdesta. Veden

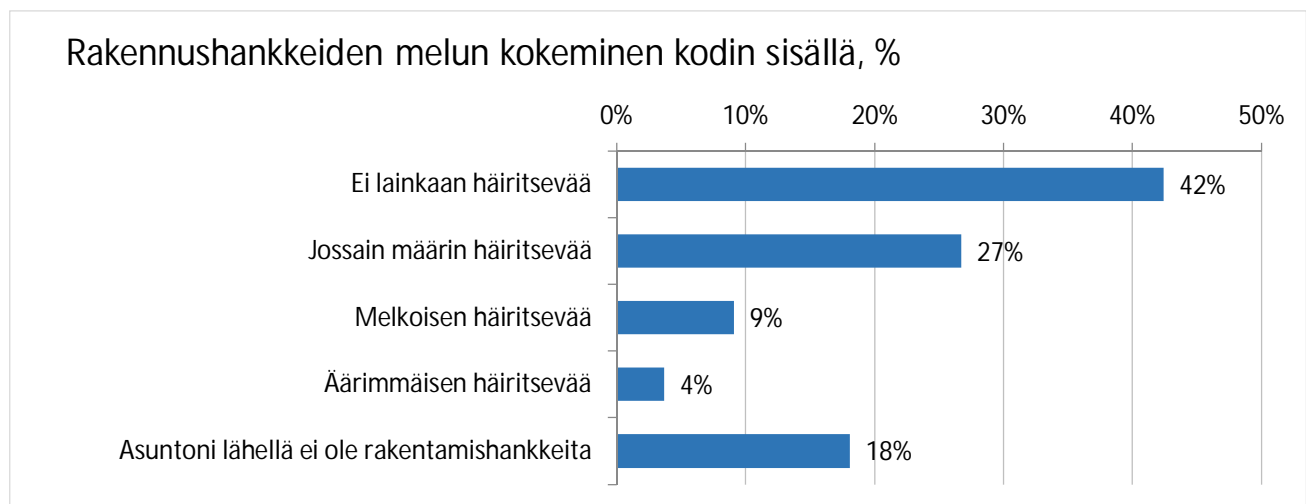
välityksellä melu kantautuu kauas tapahtumapaikasta. Pienitaajuisen melun kerrottiin aiheuttavan fyysisiä oireita. Avoimissa vastauksissa toivottiin, että kaupunki huolehtisi ensisijaisesti kaupunkilaisten terveydestä ja viihtyvyydestä, vasta sitten festivaalikävijöiden viihdyttämisestä.

Vastaajien mukaan suurten festivaalien lisäksi häiriötä aiheuttavat yksityishenkilöiden puistojuhlat, joissa soitetaan kovaäänistä musiikkia. Lisäksi veden äärellä asuvat kokevat haittaa risteilylaivoilla järjestettävistä juhlista.

4.2. Rakennushankkeista aiheutuvan melun kokeminen kotona

Vastaajista 42 % ilmoitti, että rakennushankkeiden melu ei häiritse heitä kotona ollessaan (kuva 10). 18 % ilmoitti, ettei kodin lähellä ei ole rakentamishankkeita. Rakennustyömailta kotiin sisälle kantautuvan melun kokee vähintään jossain määrin häiritseväksi 40 % vastaajista. Äärimmäisen häiritseväksi rakennustyömaamelun kokee 4 % vastaajista.

Rakennushankkeet koettiin *jossain määrin häiritseväksi* huomattavasti useammin kuin ulkoilmatapahtumista kantautuva melu. Kun avoimissa vastauksissa osa vastaajista kertoi nauttivansa ulkoilmakonserteista kotiin kantautuvasta musiikista, rakennustyömaiden äänimaisemasta ei maininnut nauttivansa kukaan. Kuitenkin rakentamishankkeiden melua pidettiin avointen vastausten perusteella hyväksyttävämpänä kuin ulkoilmatapahtumien aiheuttamaa meluhaittaa. Tapahtumien meluhaitan todettiin aiheuttavan kaupungin asukkaille stressiä, unettomuutta ja terveysongelmia. Näin ei todettu rakennustyömaamelun kohdalla.

Kuva 10. Vastaajien osuudet kysymykseen " Kuinka häiritsevänä olet kokenut asuntoosi sisään kuuluvan rakennustyömaamelun vuosien 2016-2017 aikana?"

Rakennushankkeiden melua koskevista kommenteista reilu neljännes liittyi rakennustöiden liian aikaiseen aloittamiseen. Vastaajat kokivat, että kello 7.00 on liian aikainen aloitusaika. Sen sijaan suosituin aloitusaika olisi vasta klo 8-9. Vastaajat toivoivat, että voimakasta melua aiheuttavia työvaiheita ei ajoitettaisi varhaiseen aamuun. Osassa kommenteista toivottiin, että rakennustyöt tehtäisiin mahdollisimman nopeasti loppuun ja vain päiväsaikaan noin kello 8-17 välillä. Avoimista vastauksissa toivottiin parempaa tiedotusta lähialueen rakentamishankkeista.

Monissa kommenteissa kerrottiin erilaisten porausten ja räjäytysten aiheuttamasta meluhaitasta. Juuri kovat, yllättävät, pamahtavat tai poraavat äänet sekä kova musiikki mainittiin usein myös kysyttäessä ärsyttäviä kaupunkiaania (liite 2.).

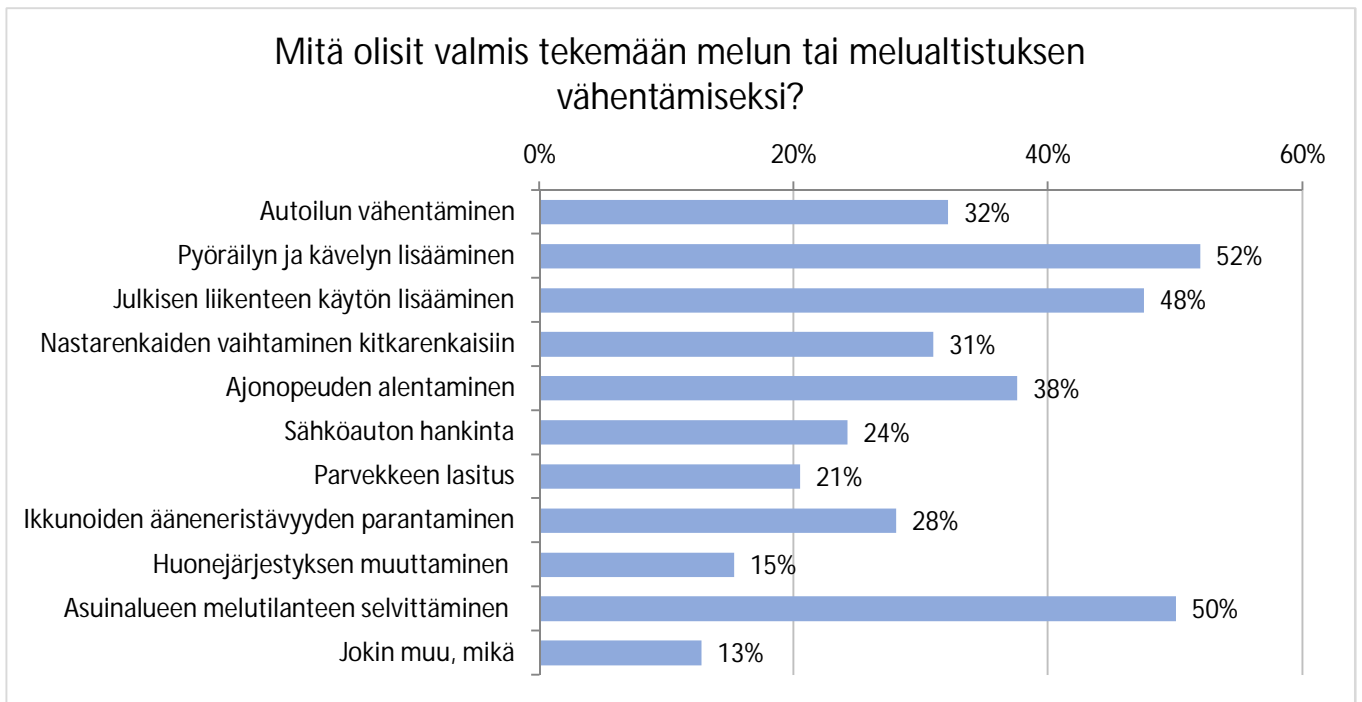
Vastaajat kommentoivat pääasiassa lähiympäristössään tapahtuvaa peruskorjaamista tai täydennysrakentamista. Sen sijaan suuria aluerakentamishankkeita kommentoitiin yllättävän vähän. Oman lähialueen ja koko kaupunginkin muuttuminen rakennustöiden takia herätti kommentteja. Muun muassa puuston kaataminen rakennustyömaiden ympäristöstä harmittaa. Kasvillisuuden hävittämisen koetaan myös lisäävän meluhaittoja.

5. Kaupungin ääniympäristöön vaikuttaminen

5.1. Vastaajien omat mahdollisuudet melun vähentämiseksi

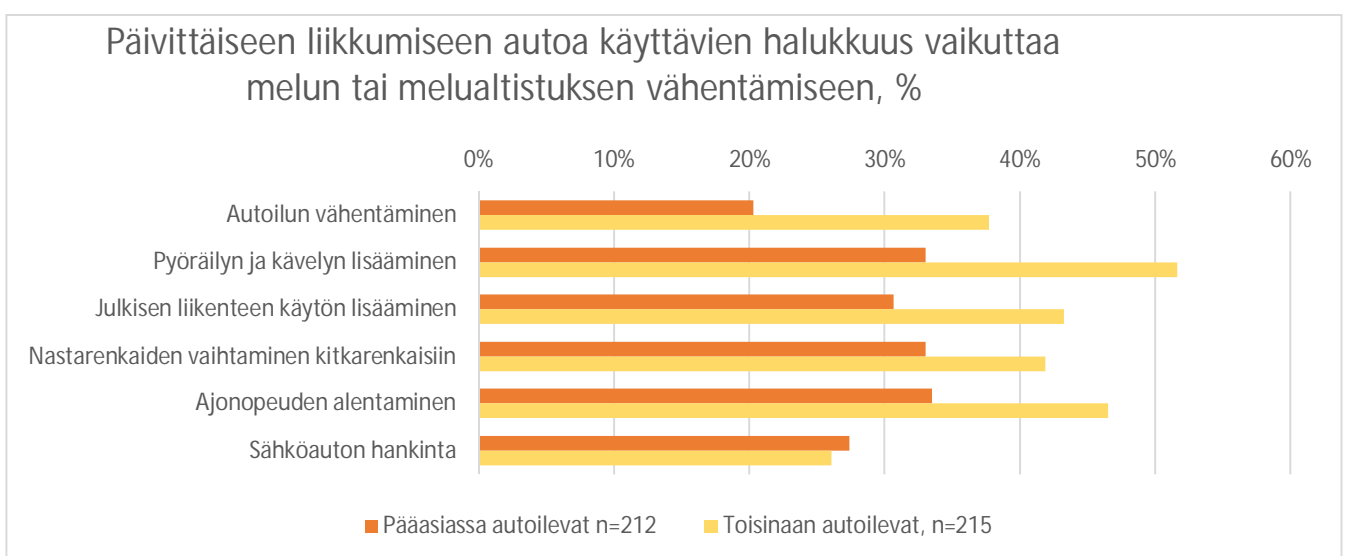
Kyselyssä selvitettiin vastaajien halukkuutta ja mahdollisuuksia vaikuttaa itse melun vähentämiseen ja melulle altistumiseen. Kaikkien vastausten perusteella suosituin keino tähän oli pyöräilyn ja kävelyn lisääminen. Lisäksi julkisen liikenteen käytön lisääminen sekä ajonopeuden alentaminen ja autoilun vähentäminen kiinnostivat yleisesti. Kolmannes vastaajista olisi valmis vaihtamaan nastarenkaat kitkarenkaisiin, ja osa on jo niin tehnytkin. Sähköauton hankintaa voisi harkita noin neljännes vastaajista. (Kuva 11.).

Omaa melualtistusta vähentääkseen yli puolet vastaajista aikoo ottaa uutta kotia hankittaessa selvää alueen melutilanteesta. Sen sijaan huonejärjestyksen muuttamista melualtistuksen vähentämiseksi ei nähdä kovin toteuttamiskelpoisena toimenä. Muina melunvähennyskeinoina mainittiin muun muassa taloyhtiön päätöksiin vaikuttaminen, auton hankkimatta jättäminen, yhteiskäyttöautojen suosiminen ja muutto pois kaupunkialueelta. Moni avoimeen kysymyskenttään aiheesta kirjoittaneesta koki, että ei voi tehdä itse mitään melun tai oman melualtistuksen vähentämiseksi. Kotona ei kenties ole mahdollista vaikuttaa huonejärjestykseen, vaihtaa ikkunoita tai hankkia parvekelasitusta. Kävelijät ja pyöräilijät kokevat, etteivät voi enää meluttomammin liikkua. Todettiin myös, että melun tai sille altistumisen vähentäminen ei ole yksittäisen asukkaan tehtävä, vaan kaupungin pitäisi rajoittaa melun tuottamista vahvemmin keinoin.

Kuva 11. Vastaajien osuudet kysyttäessä halukkuutta muuttaa oma toimintaa melun vähentämiseksi tai melulle altistumisen vähentämiseksi. Vastauksia oli mahdollista antaa useita.

Koska tieliikenne aiheuttaa suurimmat meluhaitat, tarkasteltiin erityisesti autoilevien vastaajien halukkuutta vaikuttaa melun vähenemiseen. Toisinaan autoilevat ovat hieman halukkaampia vähentämään autoilua, lisäämään pyöräilyä ja kävelyä sekä julkisen liikenteen käyttöä kuin pääasiassa autoilevat. On kuitenkin huomattava, että pääasiassa autoilevista 20 % voisi vähentää autoilua ja yli kolmannes lisätä pyöräilyä ja kävelyä vähentääkseen melun syntymistä. Noin 40 % toisinaan autoilevista ja yli 30 % pääasiassa autoilevista voisi vaihtaa nastarenkaat kitkarenkaisiin.

Kuva 12. Pääasiassa autoa päivittäiseen liikkumiseen käyttävien ja autoa silloin tällöin käyttävien halukkuus muuttaa omaa toimintaansa melun vähentämiseksi.

5.2. Vastaajien avoimet kommentit kaupungin ääniympäristön parantamiseen liittyen

Melun terveysvaikutukset huolestuttavat kaupunkilaisia. Moni kokee jatkuvan melun lisäävän stressiä, väsymystä, ärsyntyneitä oloja, univaikeuksia, keskittymisvaikeuksia ja vaikeuttavan rauhoittumista ja rentoutumista. Erityisesti monia mietityttivät melun vaikutukset lasten oppimiseen ja keskittymiseen.

Avoimissa vastauksissa kommentoitiin eniten kaupunkiin johtavien väylien meluhaittaa. Koska suurten väylien meluhaitat koskettavat monia asuinalueita ja suuria asukasmääriä, toivotaan niille melusteita ja tiukempia nopeusrajoituksia. Moni vastaaja kokee, että meluhaittoja voitaisiin vähentää tehokkaimmin melusteilla. Monet olemassa olevat melusteet nähtiin riittämättömiksi ja huonokuntoisiksi. Suurilta väyliltä kantautuva melu heikentää myös tärkeiden viheralueiden virkistysarvoa.

Viheralueiden säilyttäminen on asukkaiden mielestä erityisen tärkeää. Liikennemelu tunkeutuu Helsingissä kaikkialle eikä virkistysalueillakaan välttämättä pääse melua pakoon. Asukkaat kokevat tärkeäksi sen, että kaupungissa säilyy tarpeeksi viheralueita rauhoittumista ja virkistymistä varten. Vihervyöhykkeet meluisten väylien varsilla koetaan hyväksi; vaikei melu siitä vähene, niin ärsytys voi vähetä, kun autojonojen sijaan saa katsella puustoa. Myös rakennushankkeiden osalta toivottiin, että puustoa rakennustyömaan ympärillä säilytettäisiin mahdollisimman paljon.

Meluntorjunnassa toivottiin panostettavan melulle altistuvien asuntojen ääneneristävyyden parantamiseen ja sen taloudelliseen tukemiseen. Sisätilojen eristäminen melulta ei riitä, vaan myös piha-alueilla ja parvekkeilla pitäisi voida viettää aikaa ilman jatkuvaa meluhaittaa. Ikkunoita on myös voitava pitää auki ja hyvä ilmanvaihto turvattava. Nähtiin myös, että meluntorjunta ei saa rajoittua vain asumisen piiriin vaan kaupunkitilassa on voitava liikkua häiriintymättä melusta.

Tiivistyvää kaupunkia kritisoitiin hampaattomasta puuttumisesta autoliikenteen aiheuttamien ongelmien aktiiviseen vähentämiseen. Moni toivoikin kaupungilta rohkeita linjauksia ja jopa radikaalejakin päätöksiä liikenteen haittojen vähentämiseksi ja asukkaiden viihtyvyyden turvaamiseksi. Ehdotettiin jopa, että Helsingistä tehtäisiin meluntorjunnan mallikaupunki. Euroopan hiljaisin kaupunki -imagoa voisi hyödyntää markkinoinnissakin. Koneiden äänien sijaan kaupunkiin toivotaan enemmän elämisen ja ihmisten ääniä.

Vastaajien mukaan liikenteen meluhaittoja vähennetään eritoten melun lähdeä vähentämällä eli pyöräilyä ja kävelyä suosimalla, ajonopeuksia alentamalla, nastarengaskielloilla ja viime kädessä autoilua rajoittamalla. Kuitenkin nähtiin, että jos kaupunkilaisten liikkumista halutaan ohjata kestävämpään suuntaan, on tarjolla oltava kattava, houkutteleva ja kannattava julkisen liikenteen vaihtoehto. Todettiin, että on tärkeä panostaa ihmisten käyttäytymisen muuttamiseen. Kaupunkia tulee rakentaa siten, että kaupunkilaiset eivät olisi riippuvaisia henkilöautoliikenteestä, vaan ihmisten työ- ja ostospaikat sijoitettaisiin asuinalueiden yhteyteen.

Tapahtumista kantautuva melu häiritsee monia kaupunkilaisia ja tapahtumille toivotaan tiukempia päättymisaika- ja melutasorajoja. Isojen tapahtumien lisäksi vastaajia hermostuttavat yksityisten ryhmien puistojuhlat äänentoistolaitteineen. Osan mielestä tapahtumien ei katsota kuuluvan keskelle asutusta. Toisaalta toiset toivoivat kaupunkiin lisää tapahtumia ja iloitsivat niiden tuomasta eloisuudesta.

6. Lopuksi

Asukaskysely antoi runsaasti lisätietoa melun kokemisesta Helsingissä. Hieman yllättäen kunnossapito- ja jakeluliikenteestä aiheutuva melu häiritsi vähintään jossain määrin useampaa vastaajaa kuin autoliikenteen aiheuttama melu. Kunnossapito- ja jakeluliikenteen melu häiritsi erityisesti nukkumista. Myös rakennushankkeista aiheutuva melu häiritsee huomattavan suurta osaa vastaajista. Helsingissä on useita suuria aluerakentamishankkeita, mikä varmasti näkyy tuloksissa. Kaupungin meluntorjunnan suunnittelun haasteena onkin nyt, kuinka edellä mainittuihin melulähteisiin voi kaupungin toimin vaikuttaa.

Asukaskysely tehtiin kesällä, jolloin järjestetään paljon ulkoilmatapahtuma. Näin ollen niiden aiheuttamat äänet ovat hyvin muistissa. Merkittävää osaa vastaajista äänet häiritsivät vähintään jossain määrin, mutta huomattavaa on, että reilua puolta vastaajista ulkoilmatapahtumista kantautuva melu ei häirinnyt. Ulkoilmatapahtumat keräsivät paljon kommentteja niin puolesta kuin vastaan.

Noin puolelle vastaajista asuinalueen ääniympäristöllä on ollut merkitystä uutta kotia hankittaessa. Viidennes vastaajista kokee, että ei ole voinut asuinpaikkaansa valittaessa huomioida ääniympäristöä. Nämä vastaajat ovatkin tämän kyselyn perusteella tyytymättömiä alueensa ääniympäristöön. Tämä näkyy kyselyn mukaan muun muassa siinä, että heistä neljännes ei voi pitää asuntonsa ikkunoita auki melun takia. Asuinalueella kuuluva melu häiritsee vähiten niitä vastaajia, joiden asuinpaikan valintaan alueen ääniympäristö ei ole vaikuttanut lainkaan.

Kysely sisälsi kysymyksen, jossa tiedusteltiin vastaajan omaa halukkuutta tai mahdollisuuksia vähentää melun syntyä. Kysymyksen tavoite oli saada vastaajat miettimään omia liikkumistottumuksiaan. Tällä pyrittiin korostamaan sitä, mistä kaupungissa kuuluva melu pääasiassa syntyy eli tieliikenteestä. Suuri osa olisikin valmis liikkumaan kävellen, pyöräillen tai joukkoliikenteellä useammin ja vähentämään yksityisautoilua. Kysymyksellä pyrittiin myös nostamaan esiin keinoja, joilla omaa melulle altistumista voi mahdollisesti vähentää. Avoimissa vastauksissa monet kuitenkin totesivat, että melualtistusta vähentävät keinot tuntuvat melko mahdottomilta.

Kyselyn tuloksia on esitelty kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelman valmistelusta vastaavalle työryhmälle yhdessä työpajassa ja kahdessa kokouksessa. Raportti kyselyn tuloksista on toimitettu kaikille työryhmän jäsenille omassa työyhteisössään esiteltäväksi. Myös avoimet kommentit on lähetetty eteenpäin kyseisistä asioista vastaaville tahoille sekä Liikennevirastoon ja Uudenmaan ELY-keskukseen. Kyselyn tuloksia esiteltiin ympäristö- ja lupajaoston kokouksessa 15.9. meluselvityksen tulosten esittelyn yhteydessä. Asukaskyselyn tuloksia käsitellään myös kaupunkitason ilmasuojelun ja meluntorjunnan työryhmässä marraskuussa 2017.

Kaupunkilaiset pääsevät kommentoimaan alustavia toimenpideluonnoksia syys-lokakuun vaihteessa. Linkki kommentointiin lähetetään kaikille meluntorjunnan sähköpostilistalle liittyneille. Linkki löytyy myös verkkosivulta www.hel.fi/meluntorjunta syyskuun lopussa.

LIITE 1.

Vastaajien osuudet kysymykseen "Häiritsevätkö seuraavat melulähteet sinua tavallisesti päivällä kotona sisätiloissa ikkunoiden ollessa kiinni?".

	Ääni ei kuulu asuinalueellani	Ei häiritse lainkaan	Häiritsee jossain määrin	Häiritsee huomattavasti	Häiritsee äärimmäisen paljon
Autoliikenne	3 %	51 %	32 %	7 %	7 %
Raitiovaunuliikenne	41 %	55 %	3 %	1 %	0 %
Metroliikenne	43 %	53 %	3 %	0 %	1 %
Junaliikenne	37 %	58 %	4 %	0 %	0 %
Lentoliikenne	10 %	58 %	23 %	6 %	2 %
Kunnossapito- ja jakeliikenne	2 %	48 %	41 %	7 %	2 %
Rakennustyömaa	14 %	41 %	29 %	9 %	6 %
Lähinaapurit	1 %	63 %	29 %	5 %	3 %
Lähiympäristön ravintolat / baarit	27 %	61 %	8 %	2 %	3 %

Vastaajien osuudet kysymykseen: " Häiritsevätkö seuraavat melulähteet tavallisesti nukkumistasi kotona (esim. vaikeuttavat nukahtamista, herättävät)?"

	Ääni ei kuulu asuinalueellani	Ei häiritse lainkaan	Häiritsee jossain määrin	Häiritsee huomattavasti	Häiritsee äärimmäisen paljon
Autoliikenne	4 %	62 %	26 %	6 %	5 %
Raitiovaunuliikenne	42 %	56 %	2 %	1 %	0 %
Metroliikenne	44 %	53 %	2 %	0 %	0 %
Junaliikenne	38 %	58 %	3 %	0 %	0 %
Lentoliikenne	12 %	67 %	14 %	3 %	1 %
Kunnossapito- ja jakeliikenne	3 %	50 %	39 %	6 %	2 %
Rakennustyömaa	15 %	58 %	19 %	5 %	3 %
Lähinaapurit	1 %	65 %	26 %	5 %	4 %
Lähiympäristön ravintolat / baarit	27 %	62 %	7 %	2 %	2 %

LIITE 2.

Vastaajia miellyttäviä ääniä kaupungissa

Vastaajia ärsyttäviä ääniä kaupungissa

Miltä sinun Helsingisi kuulostaa?

Vastaamalla kyselyyn voit vaikuttaa Helsingin meluntorjunnan suunnitteluun

Kyselyllä selvitämme helsinkiläisten kokemuksia kaupungin ääniympäristöstä ja meluhaitoista. Helsingin kaupunki on parhaillaan laatimassa uutta toimintasuunnitelmaa laadukkaana ääniympäristön takaamiseksi. Tämän kyselyn avulla saamme arvokasta tietoa suunnittelua varten.

Kyselyyn voi vastata ajalla **3.5. – 12.6.2017**. Kyselyyn vastanneiden ja uutiskirjeen tilaavien kesken arvotaan kolme upeaa Lumoava Helsinki -retkeilykirjaa (arvo 25 €).

Kyselyn tulokset julkaistaan alkusyksystä: www.hel.fi/meluntorjunta.
Yhteenveto lähetetään myös uutiskirjeen tilaajille. Uutiskirjeen kaupungin meluntorjunnasta ja ääniympäristöstä voit tilata ilmoittamalla sähköpostiosoitteesi kyselyn lopussa.

Lisätietoa:

Ympäristötarkastaja Jenni Kuja-Aro [jenni.kuja-aro\(at\)hel.fi](mailto:jenni.kuja-aro(at)hel.fi)

Projektsuunnittelija Anne-Mari Leppänen [anne.m.leppanen\(at\)hel.fi](mailto:anne.m.leppanen(at)hel.fi)

1. Katuosoitteesi (vaihtoehtoisesti voit merkitä vain postinumerosi)

2. Onko ääniympäristöllä tai melulla ollut vaikutusta asuinpaikkasi valintaan?

- Kyllä, vaikuttanut paljon
- Kyllä, vaikuttanut jonkin verran
- Kyllä, jos olisin voinut valita
- Ei ole ollut vaikutusta

3. a) Äänen kokeminen on hyvin yksilöllistä. Mitkä tai millaiset äänet sinä koet kaupunkiympäristössä miellyttäviksi?

3. b) Entä mitkä tai millaiset äänet koet kaupunkiympäristössä ärsyttäviksi?

4. Häiritsevätkö seuraavat melulähteet sinua tavallisesti päivällä kotona sisätiloissa ikkunoiden ollessa kiinni?

	Ei häiritse lainkaan	Häiritsee jossain määrin	Häiritsee huomattavasti	Häiritsee äärimmäisen paljon	Ääni ei kuulu asuinalueellani
Autoliikenne	()	()	()	()	()
Raitiovaunuliikenne	()	()	()	()	()
Metrolinjakäyttö	()	()	()	()	()
Junaliikenne	()	()	()	()	()
Lentoliikenne	()	()	()	()	()
Kunnossapito- ja jakeluliikenne (esim. jäte-, lumi-, tavarakuljetukset, auras)	()	()	()	()	()
Rakennustyömaa	()	()	()	()	()
Lähinaapurit (esim. puhe, musiikki)	()	()	()	()	()
Lähiympäristön ravintolat tai baarit	()	()	()	()	()

5. Onko melu asuinympäristössäsi vaikuttanut siihen, kuinka paljon yleensä pidät ikkunoita auki?

- () Kyllä, en pidä ikkunoita auki melun takia
 () Kyllä, joskus suljen ikkunan melun takia
 () Ei, pidän ikkunoita auki melusta huolimatta
 () Ei, melua ei juuri kuulu asuinalueellani

6. Häiritsevätkö seuraavat melulähteet tavallisesti nukkumistasi kotona (esim. vaikeuttavat nukahtamista, herättävät)?

	Ei häiritse lainkaan	Häiritsee jossain määrin	Häiritsee huomattavasti	Häiritsee äärimmäisen paljon	Ääni ei kuulu asuinalueellani
Autoliikenne	()	()	()	()	()
Raitiovaunuliikenne	()	()	()	()	()
Metrolinjakäyttö	()	()	()	()	()
Junaliikenne	()	()	()	()	()
Lentoliikenne	()	()	()	()	()
Kunnossapito- ja jakeluliikenne (esim. jäte-, lumi-, tavarakuljetukset, auras)	()	()	()	()	()
Rakennustyömaa	()	()	()	()	()
Lähinaapurit (esim. puhe, musiikki)	()	()	()	()	()
Lähiympäristön ravintolat tai baarit	()	()	()	()	()

7. a) Mitä liikennevälinettä käytät pääasiallisesti päivittäiseen liikkumiseen? Valitse vain yksi.

- Henkilöauto
- Bussi
- Raitiovaunu
- Metro
- Juna
- Kävely
- Polkupyörä
- Taksi
- Skootteri/moottoripyörä/mopo
- Jokin muu, mikä _____

7. b) Mitä muita kulkutapoja käytät lisäksi päivittäiseen liikkumiseen? Voit valita useita.

- Henkilöauto
- Bussi
- Raitiovaunu
- Metro
- Juna
- Kävely
- Polkupyörä
- Taksi
- Skootteri/moottoripyörä/mopo
- Jokin muu, mikä _____

8. a) Ulkoilmatapahtumat ovat erityisesti kesäisin olennainen osa kaupunkikulttuuria. Kuinka häiritseväne olet kokenut asuntoosi sisään kuuluvan ulkoilmatapahtumista kantautuvan äänen vuosien 2016-2017 aikana?

- Ei lainkaan häiritsevää
- Jossain määrin häiritsevää
- Melkoisen häiritsevää
- Äärimmäisen häiritsevää
- Asuntoni lähellä ei järjestetä ulkoilmatapahtumia

8. b) Helsingissä on käynnissä useita suuria rakentamishankkeita, joista aiheutuu ääntä lähiympäristöön. Kuinka häiritseväne olet kokenut asuntoosi sisään kuuluvan rakennustyömaamelun vuosien 2016-2017 aikana?

- Ei lainkaan häiritsevää
- Jossain määrin häiritsevää
- Melkoisen häiritsevää
- Äärimmäisen häiritsevää
- Asuntoni lähellä ei ole melua aiheuttavia rakentamishankkeita

8. c) Kerro halutessasi lisää ulkoilmatapahtumista tai rakentamishankkeista aiheutuvasta meluhaitasta. Mitä toivoisit asialle tehtävän?

Helsingin kaupunki pyrkii monin eri toimin parantamaan kaupungin melutilannetta. Melua syntyy pääasiassa liikenteestä. Meluhaittoja ennaltaehkäistään erityisesti hyvällä maankäytön ja liikenteen suunnittelulla. Melua voidaan vähentää mm. liikenteen määrään, ajonopeuksiin ja teiden päällysteisiin vaikuttamalla.

9. Mitä olisit itse valmis tekemään vähentääksesi liikennemelua tai omaa altistumistasi melulle?

- Autoilun vähentäminen
- Pyöräilyn ja kävelyn lisääminen
- Julkisen liikenteen käytön lisääminen
- Nastarenkaiden vaihtaminen kitkarenkaisiin
- Ajonopeuden alentaminen
- Sähköauton hankinta
- Parvekkeen lasitus
- Ikkunoiden ääneneristävyyden parantaminen
- Huonejärjestyksen muuttaminen (esim. makuuhuone asunnon hiljaiselle puolelle)
- Uutta kotia hankittaessa alueen melutilanteen selvittäminen
- Jokin muu, mikä _____

10. Voit halutessasi tarkentaa aiempia vastauksiasi tai antaa palautetta kyselystä.

Kirjoita sähköpostiosoitteesi, jos haluat kuulla kyselyn tulokset ja lisätietoa kaupungin meluntorjunnasta ja ääniympäristöstä. Yhteystiedot ilmoittaneiden kesken arvotaan kolme Lumoava Helsinki -kirjaa (arvo 25 €).

Sähköpostiosoitteita ei käsitellä vastausten yhteydessä.

Sähköpostiosoitteesi: _____